

Vanemliku koostöö planeerimine peale lahkuminekut

Vanemliku koostöö plaan on vajalik oma lapse/laste ühiseks üleskasvatamiseks lahkumineku järel - see on toeks ettetulevate olukordade lahendamisel ja omavahelisel suhtlemisel, ennetades lapsi kahjustavaid vastasseise. Plaan näitab, kuidas pere edaspidi toimib: alates ühiselt lapsi puudutavate otsuste vastuvõtmisest kuni igapäevase elu korraldamiseni. Kõigi teemade puhul on keskne laste heaolu ja parimate huvide arvestamine. Järgnev loetelu aitab meeles pidada teemasid:

Suhtluskord: paneb paika ajad, millal lapsed elavad ühe või teise vanema kodus ning liikumise sihtpunktide vahel. Kas lapsed liiguvad ühe vanema kodust otse teise või toimub kohtumine ja laste üleandmine mingis kindlas kokkulepitud kohas.

Pühad ja tähtpäevad: vanemad võiksid arutada omavahel, kuidas jagada aeg pühade, koolivaheaegade, puhkuste ja muude oluliste perekondlike sündmuste puhul. Abiks oleks sobiva kokkulepitud "muster" loomine, mis võimaldab lastega koosolemist ette näha ja planeerida ka järgmisteks aastateks ning mille järgi lapsed samuti teavad, kumma vanemaga nad oma puhkuseid ja pühasid veedavad.

Puhkusereisid : leppige kokku, kui pikalt te lastega koos reise ette kavandate. Kui lapsed lendavad lennukiga, siis kumb vanematest maksab piletite eest? Kas mõlemad vanemad saavad lastega koos reisida või on see võimalus vaid ühel vanemal? Millistel kokkulepetel saaks lastega reisida ka vanem, kellel on vähemad võimalused?

Laiem perering ja sõbrad: arutage, kuidas ja kui sageli lapsed veedavad aega ja suhtlevad oma vanavanemate ja teiste lähedaste sugulaste ning peresõpradega? Kui nende seas on inimesi, kes ei peaks turvalisuse huvides lastega kokku puutuma, lisage need oma kokkuleppesse.

Tähtsate otsuste langetamine: oluline on mõelda sellele, kuidas langetada laste tervist, haridust, distsiplineerimist ja muud laste kasvatamisega seonduvaid otsuseid. Kuigi osa küsimustest võib olla eelnevalt läbi räägitud, tuleb need omavahelises kokkuleppes siiski kirja panna, et sellele vajadusel toetuda.

Kulud: arutage omavahel, kuidas katate laste eluks vajalikud kulutused? Siia kuuluvad: lasteaia- või kooliskäimisega, kooliväliste tegevustega, huviringidega, laste tervisega, nende toidu, riietuse ja veel palju muude asjadega seotud kulud. Kas kõik lastega seotud kulud on võrdselt jagatud või vastutab kumbki vanem eraldi teatud kulude eest? See on vajalik omavahelises kokkuleppes detailselt määratleda.

Suhtlemine lastega eemal olles: kui emb-kumb vanematest ei ole lastega koos, tuleb läbi mõelda, kuidas laps suhtleb selle vanemaga, kellega koos ei ela. Eriti oluline on see läbi mõelda siis, kui eemalelava vanemaga kohtuvad lapsed harva. Näiteks telefonikõned, on-line suhtlemine, videod, kirjad - valige viisid, mis sobivad teie perele kõige paremini ja nimetage need oma kokkuleppes.

Suhtlemine vanematel omavahel: vanemate omavaheline koostöövõimeline suhtlemine on oluline iga lapse jaoks. Laste jaoks on äärmiselt oluline teada, et vanemad on võimelised nende elu juhtima nõnda, et nad saaksid psüühiliselt tervete inimestena täiskasvanu ellu astuda.

Näiteks on on-line võimalus heaks suhtlemisviisiks eraldi elades. Otsustage, millist infot on omavahel vajalik jagada ja kui sageli on tarvis suhelda.

Plaanide muutmine: vanemad võiksid kokku leppida ka selles, et kui varasemalt kokkulepitud plaanidesse tuleb muutuseid (näiteks üks vanematest haigestub, peab sõitma komanderingusse vms), siis kui pikalt tuleks teist vanemat ette teavitada ning millised saavad olema kokkulepped laste viibimise osas sellistel juhtudel? Kuidas toimida muutustega, mis tekivad näiteks esmaabi vajadusest lastega seoses?